

Målmarknadskontroll och AML-kontroll

Inledning

InsureSec samlar varje år in information och data från de försäkringsförmedlarföretag som är anslutna till InsureSec. Detta sker genom tre enkäter:

- Målmarknadskontrollen
- AML-kontrollen
- Regelefterlevnadskontrollen

Denna resultatrapport avser Målmarknadskontrollen och AML-kontrollen. Målmarknadskontrollen omfattar samtliga förmedlarföretag som har avtal med InsureSec. Förmedlarföretag med tillstånd för livförsäkringsdistribution ska därutöver rapportera vidtagna åtgärder enligt lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism inom ramen för AML-enkäten.

InsureSecs åtagande är att tillhandahålla ett administrativt verktyg som gör data tillgänglig för de försäkringsföretag som samarbetar med InsureSec. För att denna data ska vara relevant samverkar InsureSec med såväl försäkringsföretagen som förmedlarföretagen angående utformningen av den information som samlas in.

InsureSecs uppföljningsarbete med enkäterna består i att identifiera och följa upp regelavvikelser. Om en avvikelse har identifierats följer InsureSec upp företaget för att klargöra omständigheterna och vid behov komplettera enkätsvaren.

Rapporteringsperioden pågick mellan 30 januari och 27 februari 2026 och avsåg verksamhetsåret 2025.

Målmarknadskontroll

I enkäten för Målmarknad omfattas enbart försäkringsprodukter. Finansiella instrument som ligger inom ramen för en försäkring omfattas inte.

Frågorna i Målmarknadskontrollen rör primärt målmarknadsavvikelser och behov av justeringar av målmarknaden för specifika produkter men även klagomål och ingripanden av tillsynsmyndigheter omfattas av rapporteringen. Enkäten har besvarats av 530 förmedlarföretag.

Det kan konstateras att det endast rapporterats enstaka målmarknadsavvikelser eller klagomål avseende de produkter som distribuerats. Inte heller har något företag angett att det framkommit några uppgifter om negativa effekter för kunder eller andra omständigheter som ger anledning att anta att någon produkt eller målmarknad behöver ändras eller anpassas.

AML-kontroll

496 förmedlarföretag omfattats av AML-enkäten. I enkäten har InsureSec efterfrågat information gällande allmän riskbedömning, interna rutiner och riktlinjer, centralt funktionsansvarig, särskilt utsedd befattningshavare och oberoende granskningsfunktion. Vidare har de deltagande företagen fått besvara om någon kontrollfunktion på förmedlarföretaget uppmärksammat brister kopplade till penningtvätt samt om det på förmedlarföretaget tagits fram en utbildning riktad mot penningtvätt för sina anställda.

Årets AML-enkät har utökats med frågor om medels ursprung, hur incitamentsstrukturer påverkar regelefterlevnaden samt utkontraktering av AML-funktioner.

Allmän riskbedömning

Samtliga livförmedlarföretag som bedrivit verksamhet under 2025 har i årets AML-kontroll uppgivit att en allmän riskbedömning har genomförts och innehåller riskklassificering av olika delar i verksamheten såsom produkter och tjänster samt kundtyper. Förmedlarföretagen svarade att riskbedömningen finns dokumenterad och en majoritet har uppdaterat den under 2025.

Rutiner och riktlinjer

I princip samtliga förmedlarföretag uppger att de har tagit fram rutiner och riktlinjer kopplade till intern kontroll och att dessa i de flesta fall har uppdaterats under 2025. Detsamma gäller förmedlarföretagens rutiner eller riktlinjer för övervakning av

misstänkta och onormala beteenden, rutiner kring medels ursprung och incitament.

Medels ursprung

Rutiner för att utreda och verifiera medlens ursprung tillämpas som regel riskbaserat. De aktiveras framför allt vid:

- kund som är PEP eller har koppling till högriskredjeland
- misstanke om penningtvätt eller avvikande beteenden/transaktioner
- belopp eller transaktioner som överstiger interna tröskelvärden

För många företag ingår frågor om medlens ursprung redan vid nykundsetablering och följs därefter upp löpande utifrån kundens riskprofil och faktiska beteende.

Incitament

De vanligaste åtgärderna för att ersättningsmodeller och försäljningsmål inte ska skapa incitament är att AML- och KYC-moment är integrerade och obligatoriska i rådgivnings- eller CRM-system. Vidare uppger många företag att ersättningsmodellerna i huvudsak bygger på fast lön, utan provisionsbaserade incitament. Flera företag anger också att kvalitativa kriterier, såsom regelefterlevnad och korrekt kundkännedom, beaktas vid uppföljning och ersättning.

Styrning och intern kontroll

Utfallet avseende företagens organisering av AML-funktioner är jämförbart med föregående år:

- 80 % av förmedlarföretagen har uppgivit att de har utsett en centralt funktionsansvarig
- 72 % av förmedlarföretagen har uppgivit att de har en särskilt utsedd befattningshavare
- 30 % av förmedlarföretagen har uppgivit att de har en oberoende granskningsfunktion

Svarande som inte har utsett en särskilt utsedd befattningshavare eller en central funktionsansvarig hänvisar främst till proportionalitet: liten verksamhet, låg komplexitet och låg risk kopplat till AML. Många anger att motsvarande ansvar redan hanteras av VD, styrelse eller annan kontrollfunktion. Sammantaget anser dessa företag därför att det inte finns ett affärs- eller regelverksmässigt behov av att detta utses. Av samma anledning har cirka 70 % av företagen angett att man inte har en oberoende granskningsfunktion.

Svarande som har utsett en särskilt utsedd befattningshavare eller en centralt funktionsansvarig uppger att denne som regel är anställd direkt i företaget eller är en representant från en större förmedlarorganisation.

Utkontraktering

Företag som har utkontrakterat någon del av arbetet avseende åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism uppgår till 19%. Delar som ofta är utkontrakterade är:

- Compliancefunktion, centralt funktionsansvarig eller motsvarande
- Oberoende granskning och andra kontrollfunktioner
- Utbildning

Företagen anger att tydlig ansvarsfördelning och kontroll över AML-arbetet säkerställs genom interna styrdokument, fastställda roller och rapporteringsstrukturer samt genom uppföljning från ledning och styrelse. Vid utkontraktering regleras ansvar och kontroll i avtal.

Samtliga svarande anger att det yttersta ansvaret alltid ligger kvar hos den egna verksamheten.

Utbildning

Resultatet visar att i princip alla förmedlarföretag har en utbildningsplan inom AML och att samtliga anställda har genomfört utbildning under året. Även uppdateringsgraden är mycket hög.

70 % av företagen angett att utbildningen anpassas efter olika personalgrupper, vilket är en minskning jämfört med föregående år. En rollbaserad anpassning av utbildningen bidrar till att säkerställa en effektiv och riskbaserad tillämpning av AML-regelverket, då olika funktioner inom verksamheten har skilda riskexponeringar och ansvar. Avsaknaden av sådan anpassning förklaras i många fall av att verksamheten bedrivs i företag med färre anställda där flera roller sammanfaller.

Utbildningarnas innehåll visar att många företag har inkluderat centrala delar såsom regelverk, riskbedömning, interna rutiner samt metoder för att upptäcka penningtvätt och finansiering av terrorism, vilket ligger i linje med lagkraven.

Avslutande ord

En samlad bedömning av de lämnade svaren indikerar en generellt hög grad av efterlevnad av de regelverk som omfattas av kontrollerna. Identifierade avvikelser har följts upp genom att berörda företag kontaktats av InsureSec för vidare undersökning.

Utöver den data som samlas in från förmedlarföretagen och delas med försäkringsföretagen inom ramen för dessa två kontroller genomför InsureSec årligen en regelefterlevnadskontroll av samtliga anslutna företag. Kontrollen är riskbaserad och tematisk, med varierande inriktning från år till år. Därtill genomförs årligen ett antal fördjupade undersökningar av utvalda företag.

Kontrollerna och undersökningarna syftar till att värna kundskyddet och stärka förtroendet för branschen.

Vi vill tacka förmedlarföretagen som rapporterat under våren och försäkringsföretagen för samverkan kring enkäterna.

InsureSec